

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach
za 2010 rok
z informacją o potrzebach w zakresie pomocy społecznej**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	4
2. Zakres podmiotowy.....	6
- rodziny dotknięte bezrobociem.....	6
- rodziny wielodzietne.....	6
- rodziny niepełne.....	7
- rodziny z osobami przewlekle chorymi.....	8
- rodziny z osobami niepełnosprawnymi.....	8
- środowiska korzystające z pomocy ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa.....	8
- rodziny rencistów i emerytów.....	8
- rodziny dotknięte alkoholizmem.....	9
- rodziny dotknięte przemocą domową.....	10
- rodziny niewydolne wychowawczo i w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego.....	10
- osoby w podeszłym wieku.....	11
- bezdomni.....	12
3. Powody korzystania z pomocy społecznej według kryteriów ustawowych.....	13
4. Struktura osób i rodzin objętych pomocą społeczną w 2010 roku według miejsca zamieszkania	14
5. Zakres świadczeń.....	15
1) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym	
- zasiłki stałe.....	15
- usługi opiekuńcze.....	15
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.....	15
- zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.....	17
- zapewnienie schronienia.....	17
- zasiłki okresowe.....	17
- odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej.....	17
- sprawienie pogrzebu.....	18
2) świadczenia nieobowiązkowe gminy (zasiłki celowe, usamodzielnienie gospodarcze, pomoc dla cudzoziemców).....	18

6. Inne świadczenia społeczne.....	19
1) świadczenia rodzinne.....	19
2) świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.....	20
3) dodatki mieszkaniowe.....	21
4) składki na ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia opieki zdrowotnej.....	21
7. Programy społeczne na rzecz mieszkańców	
1) Program PFRON „Uczeń na wsi”.....	21
2) Europejski Program Pomocy Żywnościowej PEAD.....	22
3) prace społecznie użyteczne.....	23
4) Projekt „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki” realizowany w ramach POKL.....	24
5) Klub Integracji Społecznej.....	26
6) Projekt „Eko-Cafe”.....	26
7) projekt socjalny „Młodzi inaczej”.....	27
8. Wydatki na świadczenia społeczne i utrzymanie GOPS.....	28
1) wydatki na potrzeby socjalno – bytowe mieszkańców.....	28
2) wydatki na utrzymanie GOPS.....	29
3) wykonanie wydatków wg Weryfikacji budżetowej.....	30
4) wykonanie dochodów.....	31
9. Potrzeby w sferze społecznej gminy i funkcjonowania GOPS.....	31

WSTĘP

W 2010 roku **pomocą społeczną w różnych formach objęto 760 rodziny**(tj: o 18 więcej niż w 2009r.) , w których znajdowały się 2 322 osoby. Oznacza to, że z pomocy społecznej skorzystało **28,89 mieszkańców gminy a 38,4 % rodzin**. W liczbie tej nie ma rodzin otrzymujących dodatki mieszkaniowe, świadczenia rodzinne i alimentacyjne, które mimo, iż są wypłacane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, nie są świadczeniami z pomocy społecznej.

Z pomocy gminy w formie dodatków mieszkaniowych skorzystały natomiast 163 (22 więcej niż w 2009r.) rodziny z 676 osobami, czyli 8,4 % mieszkańców gminy.

Z powyższych danych wynika, że **pomocą socjalną państwa i gminy, obejmującą pomoc społeczną i dodatki mieszkaniowe, objętych było w 2010 r. 32,2 %** mieszkańców gminy, czyli 824 rodziny z 2588 osobami.

Powody tak dużego wskaźnika biedy to:

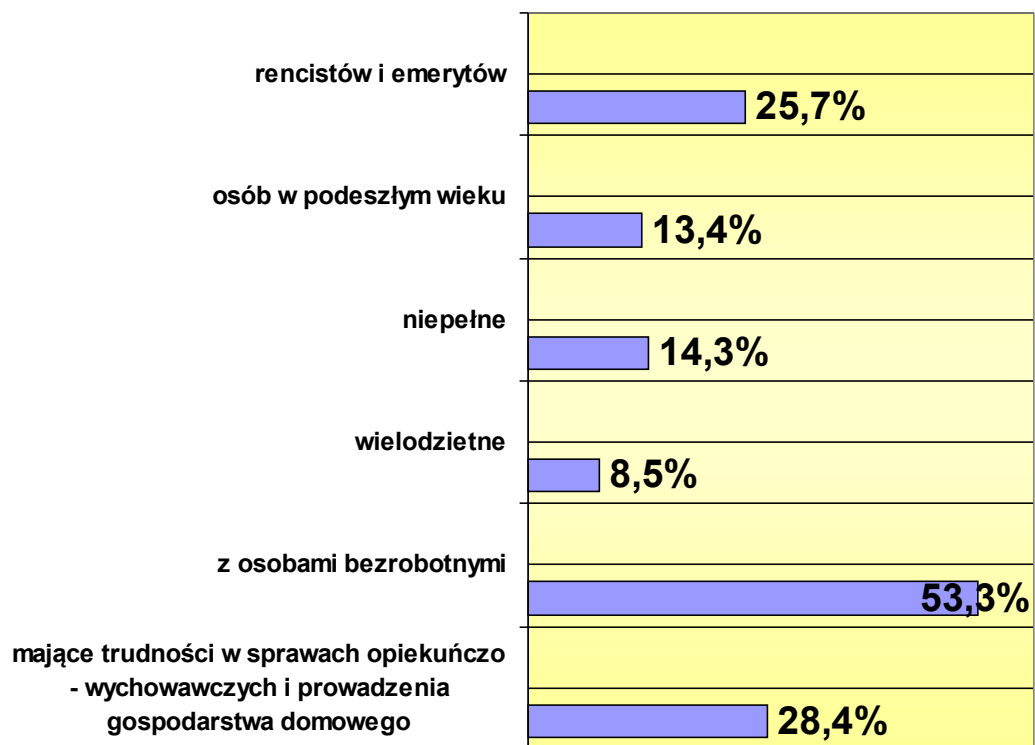
- niskie dochody mieszkańców gminy tak z pracy jak i źródeł pozapłacowych (emerytury i renty),
- ciągle wysokie bezrobocie (ze sprzyjającym mu istnieniem szarej strefy zatrudnienia, z dużą grupą bezrobotnych niezdolnych do powrotu na rynek pracy i bardzo małą ofertą pracy pozasezonowej),
- duży odsetek mieszkańców dotkniętych niepełnosprawnościami i długotrwałymi chorobami,
- duże koszty edukacji dzieci i młodzieży, leczenia i utrzymania mieszkań.

Rodziny objęte pomocą społeczną to:

185 1-osobowych gospodarstw domowych,
142 - rodziny 2-osobowe,
120 - rodzin 3-osobowych,
162 - rodziny 4-osobowe,
92 - rodziny 5-osobowe ,
59 - rodzin z 6 i więcej osobami.

Pomocą społeczną w różnych formach objętych było 463 rodzin z dziećmi. W rodzinach tych wychowywało się 1075 dzieci. **Dzieci i młodzież szkolna stanowi aż 46,3 % klientów GOPS**. Tak więc **bieda znacząco dotyka najmłodszą grupę mieszkańców gminy**.

Wśród rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej były rodziny:

liczba środowisk wyrażona w % w stosunku do ogółu środowisk objętych pomocą społeczną.

ZAKRES PODMIOTOWY

Odbiorcami różnych form pomocy społecznej były:

1. Rodziny dotknięte bezrobociem

Z powodu bezrobocia skorzystało z pomocy społecznej 405 rodzin (53,3 % ogółu rodzin objętych pomocą). Klientami GOPS było więc ok. 67 % bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Od lat bezrobocie stanowi główną przyczynę ubożenia rodzin i wchodzenia ich a potem trwania, w zasięg pomocy społecznej. Bezrobotni są coraz trudniejszą grupą klientów.

Według szacunków pracowników socjalnych 116 bezrobotnych klientów GOPS (regularnie od kilku miesięcy do nawet kilku lat) pracuje w szarej strefie zaś 110 zatraciło zdolność do szukania, podjęcia czy utrzymania się w pracy. Dla 40 bezrobotnych podjęcie pracy uniemożliwia alkoholizm. Grupa tych bezrobotnych potrzebuje o wiele silniejszego wsparcia aby odzyskać umiejętności powrotu czy wejścia na rynek pracy niż te jakie oferuje im PUP.

Do tej grupy klientów GOPS skierowano najwięcej działań w ramach pracy socjalnej: 44 bezrobotnych skierowano do pracy, na staże u pracodawców oraz kursy zawodowe, 25 – do wykonywania prac społecznie użytecznych, 9 osób – do realizacji programów aktywizacyjno – szkoleniowych w organizacjach pozarządowych. W stosunku do tej grupy klientów skierowany jest przede wszystkim projekt „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki”, w którym kompleksowym wsparciem objęto 41 osób.

Pracownicy socjalni szacują, że 320 bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo osób może i chce podjąć pracę („każdą” i „od zaraz”).

Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych z gminy wynosiła **611**. W porównaniu ze stanem z 1.01.2009 r. liczba ta zmniejszyła się o **48 osób**.

Z ogółu bezrobotnych 320, czyli **52,4%** to kobiety. Bezrobotni **nie posiadający prawa do zasiłku z tytułu bezrobocia stanowili 72,7 %** (444 osoby).

Stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym wynosił w gminie 34,1 %. Stopa bezrobocia w powiecie mrągowskim (wg GUS) to 21,5%.

2. Rodziny wielodzietne

Z pomocy społecznej skorzystało 65 rodzin wychowujących 4 i więcej dzieci. Stanowiły one 8,6 % środowisk objętych pomocą. Na jedną rodzinę wielodzietną objętą pomocą przypadało statystycznie 4,5 dzieci.

Wśród rodzin wielodzietnych były:

- 42 rodziny z 4 dzieci,
- 16 rodzin z 5 dzieci,
- 5 rodzin z 6 dzieci,
- 2 rodziny z 7 i więcej dzieci.

W rodzinach wielodzietnych korzystających z różnych form pomocy społecznej wychowywało się 316 dzieci. Szacuje się, że na terenie gminy jest 130 rodzin wielodzietnych. Oznacza to, że 50 % tych rodzin objęto różnymi formami pomocy społecznej. Wśród 14 rodzin wielodzietnych to jednocześnie rodziny niepełne. W wielodzietnych niepełnych rodzinach pozostawało 81 dzieci.

3. Rodziny niepełne

Pomocą społeczną objęte były 103 kobiety i 6 mężczyzn samotnie wychowujących dzieci. Rodziny niepełne stanowiły 14,3 % ogółu środowisk objętych pomocą. Spis powszechny z 2003r. wykazał, że w gminie jest 321 samotnych rodziców (289 matek i 32 ojców z dziećmi). Pomoc społeczną skierowano więc do 34 % wszystkich rodzin niepełnych w gminie. W rodzinach niepełnych korzystających z pomocy społecznej wychowywało się 242 dzieci. Wśród tych rodzin było:

- 53 rodziny z 1 dzieckiem,
- 28 rodzin z 2 dzieci,
- 14 rodzin z 3 dzieci,
- 14 rodzin z 4 i więcej dzieci.

Powody samotnego rodzicielstwa w 2010 r. wśród rodzin objętych pomocą społeczną to:

- rozwody – dotyczące 47 rodzin niepełnych
- separacje (orzeczone przez sądy) – dotyczące 3 rodzin niepełnych
- separacje (nieorzeczone sądownie ale faktyczne) – dotyczące 11 rodzin niepełnych

Najczęstszą przyczyną rozkładu i rozbitcia rodzin prowadzącą do rozwodów i separacji był alkoholizm i towarzyszące temu negatywne zachowania (awantury, agresja, znęcanie nad rodziną, brak dbałości o środki na utrzymanie rodziny) zwykle ze strony mężczyzn.

31 rodzin niepełnych tworzą kobiety z dziećmi, które nigdy nie były w związku małżeńskim. Zwykle (i coraz częściej) są to bardzo młode matki. Kobiety te wychowują 61 dzieci. 17 rodzin niepełnych powstało na skutek śmierci współmałżonka. Wiąże się to z nadumieralnością mężczyzn z powodu różnych chorób, wypadków a także samobójstw.

W 2010 pojawiło się zjawisko „eurosieroctwa”: W 16 rodzinach (w których wychowywało się 39 dzieci) co najmniej jeden z rodziców przebywał (ponad 3 miesiące) za granicą w celach zarobkowych.

4. Rodziny z osobami przewlekle chorymi

Ze względu na kryterium problemów zdrowotnych objęto pomocą społeczną 305 rodzin. Stanowiły one 40,1 % ogółu rodzin korzystających z pomocy.

Najczęstsze choroby u klientów pomocy społecznej to: nadciśnienie tętnicze, zwyrodnienie kręgosłupa, choroby układu krążenia, cukrzyca, schorzenia reumatyczne oraz alergie.

Niepokojącym zjawiskiem było, iż wśród chorych przewlekle klientów GOPS pojawia się coraz więcej osób z zaburzeniami psychicznymi (zdiagnozowanymi), w tym szczególnie często z depresjami. Wśród klientów GOPS, było w 2010 r. 66 osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. Rodziny z osobami niepełnosprawnymi

Ze względu na kryterium niepełnosprawności pomoc uzyskało 248 rodzin, w których znajdowały się osoby uznane za niepełnosprawne oraz niezdolne do pracy. Stanowiły one 32,6 % ogółu środowisk korzystających z pomocy.

Wśród niepełnosprawnych były osoby z orzeczeniami o stopniach niepełnosprawności:

- znacznej – 78 osób,
- umiarkowanej – 133 osoby,
- lekkiej – 70 osób

oraz osoby z orzeczoną niezdolnością do pracy (141).

Było też 56 niepełnosprawnych dzieci.

Grupa klientów chorych i niepełnosprawnych od 1999r. utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie. Znaczącym tego powodem są bardzo wysokie koszty leczenia i leków a także niemożności korzystania z bezpłatnych usług w procesie tak diagnozy, jak i leczenia.

6. Środowiska korzystające z pomocy ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa

158 rodzin, a więc 20,8% ogółu środowisk, objętych zostało pomocą ze względu na tzw. ochronę macierzyństwa. Były to rodziny oczekujące narodzin dziecka jak i rodziny z bardzo małymi dziećmi.

Istotna jest tu stosunkowo duża liczba bardzo młodych samotnych matek.

7. Rodziny rencistów i emerytów

W 2010 r. pomoc otrzymało 195 rodzin emerytów i rencistów (25,7 % ogółu środowisk). Było wśród nich 69 osób samotnie gospodarujących (głównie wdów). Wśród pozostałych 126 rodzin utrzymujących się ze świadczeń ZUS i KRUS było:

- 57 rodzin 2 –osobowych,
- 29 rodzin 3 –osobowych,
- 40 rodzin 4 i więcej-osobowych.

8. Rodziny dotknięte alkoholizmem

Pomocą społeczną objęto **124 rodziny z osobami uzależnionymi od alkoholu, leków i narkotyków**. Grupa ta stanowiła 16,3 % ogółu środowisk objętych pomocą. Wśród uzależnionych klientów GOPS znajdowało się 6 bardzo młodych osób i 24 kobiety.

Nadal liczba środowisk z problemem alkoholowym rośnie i dotyka coraz młodsze osoby oraz kobiety. 29 uzależnionych od alkoholu klientów GOPS przeszło już terapię odwykową w stacjonarnych placówkach leczenia odwykowego. W 2010 r. pracownicy socjalni skierowali **16 wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego**.

W 2010 r. 13 osób uzależnionych odbyło terapię w stacjonarnych placówkach leczenia odwykowego.

15 klientów GOPS regularnie uczestniczyło w ruchu AA.

12 kobiet z rodzin z problemem alkoholowym realizowało od ponad roku program terapeutyczny w ramach grupy wsparcia.

Pomoc dla grupy rodzin objętych przemocą i alkoholizmem jest bardzo wszechstronna w zakresie pozamaterialnych form pomocy społecznej i pracy socjalnej. Zasadniczym elementem pomocy dla tej kategorii rodzin stanowią **formy realizowane w ramach Gminnego Programu** Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- pomoc terapeutyczna świadczona przez pedagoga i instruktora uzależnień dla członków rodzin dotkniętych alkoholizmem i dla samych uzależnionych,
- pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego,
- pomoc realizowana w świetlicach opiekuńczo - wychowawczych w Starych Kiełbonkach i Nawiadach, do których uczęszczało 37 dzieci,
- program reintegracji społecznej prowadzonej w ramach Klubu Integracji Społecznej w GOPS,
- pomoc dla dzieci łącząca wypoczynek letni i zimowy z oddziaływaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi (kolonie dla 24 dzieci, półzimowiska w Lipowie, Dłużcu i Macharach dla 49 dzieci oraz półkolonie w Lipowie dla 34 dzieci),
- środowiskowe działania profilaktyczne realizowane poprzez zajęcia sportowe oraz spotkania i imprezy w świetlicach wiejskich,
- działania na rzecz uzależnionych i ich rodzin (treningi i pielgrzymki terapeutyczne, w których uczestniczyło 37 klientów GOPS)

Na powyższe zadania wydatkowano **103.349 zł** z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Bardzo istotnym elementem pomocy i nieocenionym narzędziem pracy dla pracowników socjalnych jest **funkcjonowanie w GOPS (już od 14 lat) grupy Anonimowych Alkoholików**.

9. Rodziny dotknięte przemocą domową

W 2010 r. zdiagnozowano 61 rodzin, w których istnieje problem przemocy domowej. W 8 z tych rodzin **przemoc skierowana była na starych rodziców**.

Sytuację przemocy (psychicznej, fizycznej i seksualnej) stwierdzono najczęściej, bo w 45 przypadkach sami pracownicy socjalni ustalili w drodze wywiadu środowiskowego sytuację rodziny. Było też 12 zawiadomień Policji (w ramach współpracy opartej na procedurze Niebieskiej Karty), 4 zawiadomienia pielęgniarek środowiskowych, 5 - nauczycieli oraz 7 zawiadomień, w tym 4 anonimowe od mieszkańców (zwykle sąsiadów).

W 2010 r. GOPS skierował do policji lub prokuratury 9 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną. W 11 sytuacjach prowadzona była procedura Niebieskiej Karty. Pracownicy socjalni, głównie w ramach tej procedury, podejmowali interwencje w 19 środowiskach doświadczających przemocy domowej. W interwencjach tych uczestniczyli też policjanci, pielęgniarki środowiskowe, wychowawcy, kuratorzy oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W większości tych sytuacji prowadzone były jednocześnie postępowania w sprawie leczenia odwykowego sprawców.

Zarówno ofiary jak i sprawcy przemocy mogli korzystać ze specjalistycznej pomocy terapeuty, pedagoga i prawnika. Dzieci uczestniczyły w programach realizowanych w 2 świetlicach opiekuńczo – wychowawczych (w Nawiadach i Starych Kielbonkach).

Sprawcy przemocy mogli korzystać z programu korekcyjno – edukacyjnego realizowanego w PCPR w Mrągowie. Jednak tylko 1 sprawca przeszedł taki program. 12 sprawców realizowało program terapeutyczny w Punkcie Konsultacyjnym w Pieckach. Ponadto: 3 sprawców odbywało w 2010 r. kary pozbawienia wolności (ze względu na przestępstwo znęcania) a dla 4 kara była w zawieszeniu i był ustanowiony nadzór kuratorów sądowych.

10. Rodziny niewydolne wychowawczo i w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego

Z powodu tego kryterium udzielono pomocy 216 rodzinom (28,4 % ogółu środowisk). Niezaradność życiowa i niewydolność wychowawcza zwykle występują z innymi czynnikami – bezrobociem, alkoholizmem, chorobami. Na niezaradność życiową powołuje się coraz więcej osób mających trudności materialne pomimo posiadania stałego dochodu z pracy czy świadczeń emerytalno - rentowych i niedotkniętych trudnościami żywymi uzasadniającymi

prawnie udzielenie pomocy. Jest to bardzo „trudna” kategoria podopiecznych GOPS: roszczeniowa albo całkowicie załamana, często z objawami depresji.

Niewydolność rodzin bardzo często nie ma cech patologii. Jest ona skutkiem dziedziczenia modelu życia rodziców, ale także bezradności wobec wyzwań i zmian cywilizacyjnych.

35 rodzin niewydolnych wychowawczo objętych było nadzorem sądowym. W 2010 r. w stosunku do 6 rodzin (z 31 dzieci), wobec których pracownicy socjalni mimo udzielonej pomocy byli bezsilni, sporządzono wnioski do sądu opiekuńczego o ingerencję w sferę sprawowania władzy rodzicielskiej w tych rodzinach. Wobec tych rodzin sąd orzekł ograniczenie władzy jednemu z rodziców oraz ustanawiał dozór kuratorów.

W 2 rodzinach, dla niedopuszczenia do umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, zastosowano innowacyjną formę pomocy tj. wsparcie tzw. asystenta rodziny. Było to możliwe dzięki środkom EFS w ramach projektu „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki”..

Wobec 35 rodzin objętych różnymi formami pomocy społecznej orzeczonej został nadzór kuratorów sądowych. 10 dzieci wychowuje się w 7 rodzinach zastępczych.

W 2010 r. w ramach projektu systemowego „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki” ze środków EFS zrealizowany został program „Szkoly dla rodziców”, w którym uczestniczyło 10 rodzin a także program „Prowadzenie gospodarstwa domowego i gospodarowanie budżetem domowym”, w którym uczestniczyło 12 rodzin.

Szacuje się, że na terenie gminy co najmniej:

- 38 rodzin winno być objętych wsparciem w sprawach opieki i wychowywania dzieci w formie tzw. „Szkoly dla rodziców”,
- 50 dzieci (z 42 rodzin) należałoby bezwzględnie objąć opieką przedszkolną.

11. Osoby w podeszłym wieku

Z pomocy społecznej (głównie w formie usług opiekuńczych, zasiłków stałych i zasiłków na zakup żywności oraz pracy socjalnej) skorzystało w 2010 r. 109 osób i rodzin utrzymywanych przez osoby w podeszłym wieku (tj. w wieku poprodukcyjnym). Stanowiły one 14,3 % ogółu środowisk objętych pomocą. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 11,43 % mieszkańców gminy. Z pomocy społecznej skorzystało więc tylko 15,2 % tej populacji. Przeczy więc ta liczba podnoszonej przez środki masowego przekazu tezie o szczególnym upośledzeniu ekonomicznym osób starszych.

Rośnie jednak zapotrzebowanie na pomoc niematerialną dla osób w podeszłym wieku. Coraz więcej z nich wymaga opieki w formie usług opiekuńczych, pracy socjalnej (w tym pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, kontaktów z otoczeniem itp.) oraz w skrajnych sytuacjach – umieszczenia w całodobowych placówkach opieki.

W 2010 r. w domach pomocy społecznej przebywało 12 osób, którym rodzina ani gmina nie były w stanie zapewnić całodobowej opieki w miejscu zamieszkania.

31 osób objętych było pomocą w formie usług opiekuńczych.

Na tylko te 2 formy pomocy społecznej wydatkowano w 2010 r. 398.026 zł (odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy – 244.174 zł i usługi opiekuńcze – 153.842 zł). Średnio więc na jedną starszą, schorowaną i wymagającą opieki osobę wydatkowano 9.046 zł.

Od 2007 r. wzrosły znacząco wydatki na usługi opiekuńcze (a więc na koszt zatrudnienia opiekunek). Miało to na celu niedopuszczenie do umieszczania chorych wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu w domach pomocy społecznej.

Opieka nad chorymi mieszkańcami w ich domach jest bowiem **zdecydowanie tańszą formą pomocy niż utrzymywanie w domach pomocy społecznej. Usługi opiekuńcze dla 1 osoby to wydatek 4.962,65 zł zaś utrzymanie jednego pensjonariusza w domu pomocy społecznej to 18.782,62 zł rocznie.** _

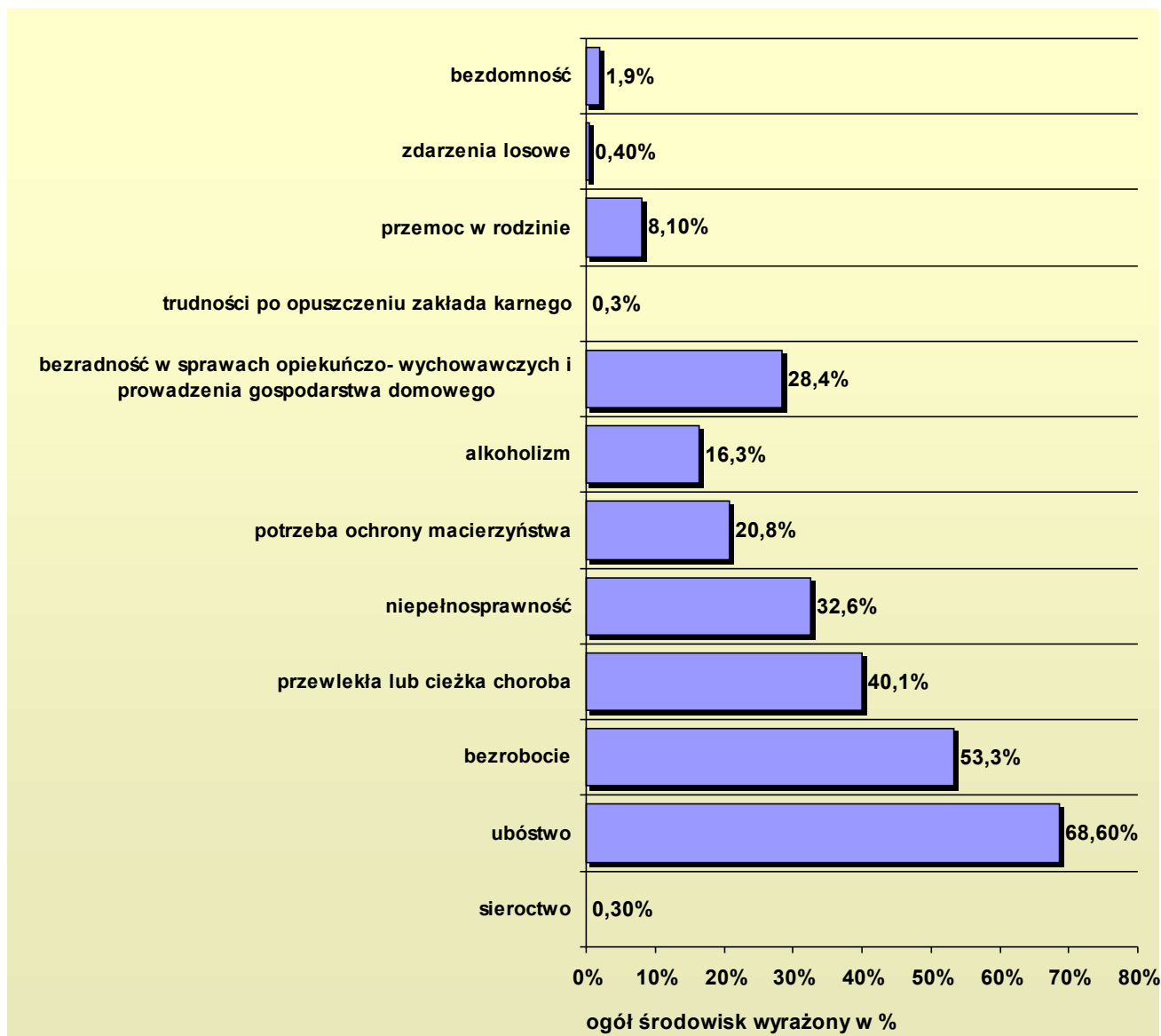
Na koniec 2010 r. nie było oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej. Dokonane przez pracowników socjalnych szacunki wskazują, że w najbliższych 2 latach co najmniej 11 mieszkańców gminy będzie wymagać umieszczenia w placówkach całodobowej opieki, a 45 będzie potrzebowało pomocy w formie usług opiekuńczych.

12. Bezdomni

Liczby wskazują, że zjawisko bezdomności nie jest ilościowym problemem społecznym gminy. Jest to bowiem **problem „tylko” 9 osób przebywających w gminie i 6 przebywających poza gminą.** W 2010 r. w schroniskach dla bezdomnych (w Katowicach, Marwałdzie i Arklitach) przebywały 4 osoby z gminy Piecki. Koszt ich pobytu to 15.207 zł. 2 bezdomnych przebywało poza schroniskami (w pustostanie w Krakowie i na terenie ogrodów działkowych w Sopocie). 1 bezdomna osoba zmarła a 2 zostały umieszczone w domach pomocy społecznej. Bezdomność jest to jednak jeden z najtrudniejszych problemów dla GOPS. Wynika to z cech bezdomności (wielopropblemowości zjawiska i osób brak środków do życia, alkoholizm, przestępczość, agresja), czasu w jakim zgłaszają się po pomoc (sytuacje kryzysu: choroba, bardzo złe warunki atmosferyczne) oraz możliwości tylko doraźnej pomocy w GOPS (żywność, leki, ubranie) a także społecznej niechęci do tych osób i do pomagania im. Możliwości GOPS nie pozwalają na rozwiązanie tego problemu. **Rozwiązaniem jest danie**

bezdolnym miejsca do życia – pomieszczenia do zamieszkania. Dopiero wtedy mogą być realizowane programy wychodzenia z bezdomności.

W ujęciu statystycznym (według kryteriów ustawy o pomocy społecznej) powody korzystania z różnych form pomocy społecznej w 2010 r. były następujące:

Struktura osób i rodzin objętych pomocą społeczną w 2010 roku według miejsca zamieszkania jest następująca:

Lp.	SOLECTWO	NAZWA WSI WCHODZĄCEJ W SKŁAD SOLECTWA	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	%
1	Babięta	Babięta	14	35	23,49
		Krawno	3	13	56,52
2	Bobrówko	Bobrówko +Nowy Most	13	35	33,02
3	Brejdyny	Brejdyny	23	87	24,24
4	Cierzpięty	Cierzpięty	19	49	28,99
5	Dłużec	Dłużec	22	73	27,76
6	Dobry Lasek	Dobry Lasek	15	44	38,26
7	Gant	Gant	12	37	44,58
		Gajne	4	12	80,00
8	Głogno	Głogno +Rutkowo	18	59	41,55
9	Goleń	Goleń	20	46	41,08
10	Jakubowo	Jakubowo +Probark Mały + Żabieniec	13	34	23,13
11	Krutyń	Krutyń	19	71	26,50
12	Krutyński Piecek	Krutyński Piecek	13	42	41,18
		Zielony Lasek	3	7	38,89
13	Lipowo	Lipowo+ Strzałowo	40	112	38,75
14	Machary	Machary	41	162	42,74
15	Mojtyny	Mojtyny	14	42	30,66
16	Nawiady	Nawiady	12	32	8,19
17	Nowe Kielbonki	Nowe Kielbonki	9	35	43,75
18	Piecki	Piecki	296	878	26,59
		w tym: ulice	178	511	23,87
		os.35 – lecia PRL	118	367	31,64
		Czaszkowo	16	48	25,40
		Łętowo	3	11	61,12
		Ostrów Pieckowski	6	19	30,16
19	Prusinowo	Prusinowo +Prusinowska Wólka	9	32	21,63
20	Rosocha	Rosocha +Chostka + Zakręt	12	35	25,74
21	Stare Kielbonki	Stare Kielbonki	27	101	33,01
		Ławny Lasek	4	15	46,88
22	Szkłarnia	Szkłarnia	16	25	24,51
		Krzywy Róg	22	58	47,16
23	Zgon	Zgon	14	41	28,68
24	Zydzrojowy Piecek	Zydzrojowy Piecek + Zydzrojowa Wola	8	32	60,38
RAZEM			760	2322	28,89

ZAKRES ŚWIADCZEŃ

Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną korzystały ze świadczeń przewidzianych w ustawie z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Były to świadczenia o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym, finansowane przez budżet wojewódzki i budżet gminy.

I. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

1. Zasiłki stałe należne dla osób bez dochodu lub z dochodem bardzo niskim (tj. niższym od ustawowo określonego progu), całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku (65 i 60 lat), inwalidztwa (dawna I i II grupa inwalidów) lub niepełnosprawności (co najmniej umiarkowanego stopnia). Wypłacano je 68 osobom, z tego :

- 31 samotnym,
- 37 w rodzinach.

Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych wyniosła **206.348,84 zł.**

Średni miesięczny zasiłek wynosił 303,90 zł. Zasiłki stałe wynosiły od 30 zł do 444 zł miesięcznie i były wypłacane średnio przez 10 m-cy.

Za osoby objęte tą formą pomocy a nie mające ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacane były składki na to ubezpieczenie. Ich koszt to kwota 16.395 zł. Ubezpieczeniem zdrowotnym objęto 49 świadczeniobiorców.

Zasiłki stałe to **świadczenia o charakterze obowiązkowym** (a więc przysługujące każdemu, kto spełnia ustawą określone warunki i w ustawowo określonej wysokości), finansowane z budżetu województwa zadania należące do gminy.

2. Usługi opiekuńcze

W 2010 r. usługi opiekuńcze świadczone były przez opiekunki GOPS **31 chorym.**

Wydatki związane z utrzymaniem w GOPS punktu opieki nad chorymi w ich domach to kwota **153.842 zł.** Usługi opiekuńcze świadczone były 1 osobie nieodpłatnie, 28 za częściową odpłatnością i 2 z odpłatnością całkowitą. Z tytułu zwrotu wydatków na opiekę świadczoną przez opiekunki środowiskowe **wpłynęło do budżetu gminy 30.778,42 zł.** Tak więc **20 % wydatków GOPS „zarobił”.**

Nadal od 2006 r. utrzymuje się bardzo duże zapotrzebowanie na pomoc w formie usług opiekuńczych.

3. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Program zakłada przeciwdziałanie niedożywieniu w Polsce. Obejmuje on dzieci w wieku do 7 lat, dzieci i młodzież szkół podstawowych i gimnazjum oraz szkół

ponadgimnazjalnych, osoby szczególnie upośledzone materialnie: niepełnosprawne i chore, w podeszłym wieku i inne. Obowiązuje tu korzystniejsze dla świadczeniobiorców kryterium dochodowe. Program był realizowany jako:

- posiłek (dożywianie) dla uczniów szkół,
- zasiłki celowe na zakup żywności lub posiłków i świadczenia rzeczowe.

a) **na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wydatkowano łącznie 222.760 zł. 80,8 % tych wydatków tj. 180.000 zł, było dotacją z budżetu państwa. Posiłki dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych oraz w okresie wakacji otrzymywało 467 uczniów całkowicie nieodpłatnie. Pomocą w tej formie objęto dzieci z 268 rodzin (tj. 35,3 % ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2010 r.). Otrzymały one 51.816 posiłków. Średni koszt jednego posiłku wydawanego w szkołach to 2,34 zł.**

Struktura dochodowa rodzin, z których dzieci objęte były na podstawie decyzji administracyjnych pomocą społeczną w formie dożywiania przedstawia się następująco:

Dochód na osobę w rodzinie (w zł)	Liczba rodzin
1-100	14
101-200	29
201-300	58
301-400	83
401-500	48
501-600	7
Do pomocy w formie dożywiania uprawniał większy (półtora raza) dochód niż do innych świadczeń pomocy społecznej.	239 (1282 osoby w rodzinach)

W 2010 r. 29 uczniów korzystało z pomocy w formie posiłków w szkołach bez postępowania administracyjnego i wydania decyzji administracyjnych. O objęciu pomocą decydowali bezpośrednio dyrektorzy szkół. Koszt tych posiłków finansował GOPS. Z tej prawnej możliwości skorzystało 6,2 % dożywianych w ramach pomocy społecznej uczniów uzyskując 1239 posiłków. Wydatkowano 6740 zł (w całości z dofinansowania budżetu województwa).

Na posiłki dla dzieci i młodzieży w szkołach wydatkowano 120.955 zł ze środków :

- własnych gminy – 10.294 zł,
- dodatkowych z rezerwy budżetowej państwa – 110.661 zł,

b) zasiłki celowe na zakup żywności oraz posiłki poza szkołami:

Pomocą w tej formie objęto 857 osób, w tym:

- 133 dzieci do 7 lat,
- 225 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz ponad gimnazjalnych,
- 499 osób starszych, chorych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych.

Z pomocy skorzystało 277 rodzin gminy (36,4 % wszystkich rodzin objętych pomocą).

Na zasiłki dla nich wydatkowano 99.611 zł (38.206 zł z budżetu gminy i 60.405 zł z budżetu państwa). Średnio więc każda rodzina objęta tą formą uzyskała pomoc w kwocie 359,60 zł.

4. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

W 2010 r. wydatkowano 21.200 zł na pomoc dla 3 rodzin, które poniosły straty w wyniku pożarów.

5. Zapewnienie schronienia

Wydatki w tym zakresie wyniosły 15.207 zł i dotyczyły kosztów pobytu 6 bezdomnych w schroniskach i noclegowniach.

6. Zasiłki okresowe

W 2010 r. pomocy w formie zasiłków okresowych udzielono 216 rodzinom (28,4 % wszystkich objętych pomocą rodzin). Wydatkowano na nie 175.750 zł, z tego:

- z budżetu województwa: 175.750 zł
- z budżetu gminy: 0 zł.

Niemal wszystkie zasiłki **okresowe wypłacane były rodzinom dotkniętym bezrobociem. Średni zasiłek okresowy wynosił 328,50 zł** i był wypłacany przez **2,5 miesiąca w ciągu roku.**

7. Odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej (dps)

Kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ponoszenie kosztów pobytu w nich skierowanych osób to **obowiązkowe zadanie własne gminy.**

W 2010 r. skierowano do domów pomocy społecznej 2 osoby. 9 osób znajdowało się w dps ze wcześniejszych skierowań (od 2004r.) . W trakcie roku 1 osoba przebywająca w dps zmarła. 2 osoby oczekujące na miejsca od 2008 r. zostały w dps umieszczone.

W grudniu 2010 r. 12 mieszkańców gminy zamieszkiwało w następujących domach pomocy społecznej:

- 6 w Ewangelickim Domu Opieki „Arka” w Mikołajkach,
- 2 w Ewangelickim Domu Opieki „Betezda” w Ukcie,
- 1 w Powiatowym Domu Pomocy Społecznej w Szczurkowie ,
- 1 w Domu Pomocy Społecznej we Władysławowie,

- 1 (dziecko) w Domu Pomocy dla Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży w Mrągowie,
- 1 w Domu pomocy Społecznej w Tolkmicku.

Za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej GOPS wydatkował **244.174 zł**, czyli o prawie **26.345 zł więcej niż w roku 2009**.

Miesięczne koszty utrzymania tych osób w domach pomocy społecznej wynosiły 20.347,83 zł.

Średnio miesięcznie za pobyt jednego pensjonariusza w dps **GOPS „doplacał” 1565,22 zł**

We wszystkich przypadkach skierowań do dps, rodziny kierowanych osób nie były zdolne do ponoszenia opłat z tytułu pobytu ich rodziców i dziecka w domach pomocy.

8. Sprawienie pogrzebu

W 2010 r. GOPS wydatkował 7130 zł na sprawienie pogrzebów 3 osób, w tym 1 dziecka, które nie miały uprawnień do ubezpieczenia społecznego.

Na zadania **własne gminy o charakterze obowiązkowym** wydatkowano w 2010 r. kwotę **1.047.012 zł**, w tym na :

- zasiłki stałe – 206.349 zł,
- zasiłki okresowe – 175.750 zł,
- usługi opiekuńcze – 153.842 zł,
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 222.760 zł,
- zasiłki celowe w związku ze stratami powstałymi w wyniku zdarzeń losowych – 21.200 zł,
- zapewnienie schronienia – 15.207 zł
- sprawianie pogrzebu – 7.130 zł
- odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej – 244.774 zł.

W powyższej kwocie **562.099 zł (53,68%) to dotacje dofinansowujące** realizację świadczeń własnych gminy przeznaczone na:

- zasiłki okresowe - 175.750 zł
- realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 180.000 zł,
- zasiłki stałe – 206.349 zł

II. Świadczenia nieobowiązkowe gminy:

W ramach **zadań własnych gminy o charakterze nieobowiązkowym** świadczona była pomoc w formie zasiłków celowych służących zaspokajaniu konkretnych, niezbędnych potrzeb bytowych mieszkańców. **Z pomocy takiej skorzystały 232 rodziny tj. tylko 30,5 % ogółu objętych pomocą środowisk.**

Najwięcej zasiłków celowych przyznano na wydatki związane z **leczeniem** (głównie na zakup lekarstw), na które wydano 15.500 zł. Drugą grupę potrzeb wspieranych zasiłkami

celowymi stanowiły wydatki na **edukację dzieci i młodzieży**. Na ten cel przeznaczono 10.795 zł. Kolejna grupa wydatków to pomoc w sytuacjach podejmowania przez klientów różnych **aktywności na rynku pracy** – 6.350 zł a następnie pomoc w zakupie opału (głównie dla osób starszych samotnych) – 5.360 zł oraz pomoc w utrzymaniu i remontach mieszkań – 3.670 zł.

Na zasiłki celowe wydatkowano w 2010 roku 77.713 zł.

Średnio na 1 rodzinę korzystającą z pomocy w formie zasiłków celowych przypadło w 2010r. – **334,97 zł.**

W 2010 r. nie udzielono pomocy **na usamodzielnienie ekonomiczne**. Ośrodek nie posiadał bowiem na ten cel środków finansowych.

Nie realizowano też **pomocy dla cudzoziemców** (bo nie było takich potrzeb) oraz nie wypłacano **wynagrodzenia opiekunom prawnym** (bo nie było w tych sprawach postanowień sądu).

INNE ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Poza świadczeniami pomocy społecznej w 2010 r. Ośrodek Pomocy realizował też inne świadczenia na rzecz ludności. Były to:

1. Świadczenia rodzinne

Przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych jest wykonywane jako zadanie zlecone gminie w całości finansowane przez państwo i realizowane w GOPS od 2004 r. .

W 2010 r. na świadczenia rodzinne wydatkowano łącznie 2.681.771 zł na :

- 1) zasiłki rodzinne – 1.250.432 zł
- 2) dodatki do zasiłków rodzinnych – 748.821 zł, w tym z tytułu :
 - urodzenia dziecka – 61.000 zł
 - opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego – 145.161 zł
 - samotnego wychowywania dziecka – 78.820 zł
 - kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego – 47.500 zł
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 84.600 zł
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 135.340 zł,
 - wychowywanie dzieci w rodzinach wielodzietnych – 196.400 zł
- 3) świadczenia opiekuńcze – 554.646 zł, w tym :
 - zasiłki pielęgnacyjne – 366.129 zł

- świadczenia pielęgnacyjne dla 37 osób sprawujących osobistą opiekę nad osobami niepełnosprawnymi – 188.517 zł
 - 4) składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i niektóre dodatki – 40.872 zł.
- 5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka- 87.000 zł .

Świadczenia rodzinne wypłacono 839 rodzinom. Uzyskało je więc ok. 43 % rodzin gminy. Zasilki rodzinne wypłacano na 1342 dzieci w 698 rodzinach.

2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach od 1 października 2008 r. wypłaca świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Prowadzi również postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określone w ustawie z 2007 r.

W 2010 r. w gminie było 131 osób uprawnionych do tych świadczeń w 76 rodzinach. Ogółem wypłacono 1370 świadczeń na łączną kwotę 440.645 zł.

W 2010 r. było 114 dłużników alimentacyjnych, wobec których toczyło się postępowanie, w tym 76 zamieszkujących na terenie gminy Piecki, 37 na terenie innych gmin oraz 1 osoba przebywająca poza granicami kraju.

Równocześnie z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego tut. Ośrodek prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Każdy dłużnik i komornik sądowy prowadzący postępowanie egzekucyjne został poinformowany o przyznanych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego. Zwracano się do innych z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników., którzy przebywają na ich terenie a nasza gmina wypłaca świadczenia. W 18 przypadkach przeprowadzono wywiad alimentacyjny w celu ustalenia sytuacji materialno – bytowej dłużników.

GOPS korzystał też z ustawowej możliwości przekazywania danych od dłużników alimentacyjnych do biur informacji gospodarczej. Do Europejskiego Rejestru Informacji Finansowych zostało wpisanych 61 dłużników alimentacyjnych.

W wyniku podjętych wobec dłużników alimentacyjnych działań komornicy przekazywali na konto Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należności wyegzekwowane od dłużników. I tak ogółem **wpływy od komorników w 2010 r. wyniosły 27.751 zł (czyli ściągalność komornicza wyniosła 6,3 %)**. Z tej kwoty przekazano:

- 16.682 zł do budżetu państwa,
- 6.646 zł na dochody gminy Piecki
- 4.423 zł na dochody innych gmin.

3. Dodatki mieszkaniowe będące pomocą gminy w kosztach utrzymania mieszkań dla rodzin.

Wydatkowano na tę obowiązkową formę pomocy **171.000 zł.** (tj. o **19.740 zł** więcej niż w 2009 r.) Zadanie niniejsze nie było dofinansowywane przez budżet państwa. Wypłacono 1402 dodatki mieszkaniowe na lokale będące w zasobach prywatnych a następnie spółdzielcze, zakładowe oraz pozostające w zasobie mieszkaniowym gminy:

Dodatki mieszkaniowe wypłacono:

- 1) w przelewach na rzecz zarządców lokali i budynków- 130.891 zł, z tego na konta:
 - Spółdzielni Mieszkaniowej „Perspektywa” w Mrągowie – 71.500 zł (414 dodatki),
 - Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pieckach – 52.351 zł (381 dodatków),
 - Urzędu Gminy w Pieckach – 4.678 zł (78 dodatków),
 - Nadleśnictwa Strzałowo – 2.362 zł (26 dodatków).

- 2) w formie ryczałtów (do rąk właścicieli lub najemców lokali) - 40.109 zł (503 dodatki).

Dodatki mieszkaniowe otrzymywały 163 rodziny (z 676 osobami).

Najmniejszy dodatek mieszkaniowy wynosił 16,32 zł a największy – 361,81 zł. Średni dodatek mieszkaniowy wypłacony w 2010 r. wynosił 121,97 zł.

4. Składki na ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia opieki zdrowotnej

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacano za osoby, które nie miały ubezpieczenia zdrowotnego z innych tytułów. Wydatkowano na nie 24.164 zł za osoby pobierające:

- zasiłki stałe 16.395 zł
- świadczenia rodzinne – 7.769 zł

Zadanie to w całości finansował budżet państwa.

10 osób uzyskało uprawnienia do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych w trybie ustawy z 2004 r. o oświadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. GOPS nie ponosił z tego tytułu wydatków. Pokrywał je Warmińsko – Mazurski Oddział NFZ.

PROGRAMY SPOŁECZNE NA RZECZ MIESZKAŃCÓW

1. Program „Uczeń na wsi”

W roku szkolnym 2009/2010 w imieniu gminy Piecki GOPS realizował program „UCZEŃ NA WSI” – pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy miejsko- wiejskie finansowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych . Realizacja przez Gminę Piecki powyższego programu wpisuje się jako jeden z elementów lokalnej aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Do programu zakwalifikowanych zostało **23 uczniów będących osobami niepełnosprawnymi** (tj. posiadających ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności), z których:

- *12 uczęszczało do szkoły podstawowej,*
- *3 do gimnazjum,*
- *8 do szkół ponadgimnazjalnych.*

Z przekazanych przez **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** środków finansowych wydatkowano kwotę **44 850, 98 zł**, z tego:

1) **43 838,51 zł**- na dofinansowanie nauki uczniów:

- 19 603,44 zł szkół podstawowych
- 4 900,86 zł gimnazjum
- 19 334,21 zł szkół ponadgimnazjalnych

2) **1 012,47 zł** na koszty obsługi programu poniesione przez GOPS na zakup materiałów biurowych.

Przyznane dofinansowanie zostało wykorzystane przez 23 niepełnosprawnych uczniów na: zakup przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę (m.in. biurka i foteli, książek, artykułów szkolnych, odzieży sportowej itp.), uczestnictwo w kursie języków obcych, dostęp do internetu, wyjazdy organizowane w ramach zajęć szkolnych, dojazdy do szkoły itp.

Pomoc wyniosła średnio w roku szkolnym :

- 1633,62 zł na ucznia szkoły podstawowej i gimnazjum
- 2416,77 zł na ucznia szkoły ponadgimnazjalnej.

2. Europejski Program Pomocy Żywnościowej PEAD

W realizację Programu PEAD GOPS włączył się w 2009 roku w sytuacji **niezaspokajających potrzeby mieszkańców środków finansowych przeznaczonych przez gminę na zasilki celowe**. GOPS realizuje go w ścisłym współudziale z **Bankiem Żywności w Olsztynie** oraz przy udziale Ochotniczej Straży Pożarnej w Pieckach. Udział gminy w Programie odbywał się na podstawie 2 porozumień o współpracy zawartych z Bankiem

Żywności. Porozumienia te określały m.in. wymogi dotyczące magazynowania żywności, dokumentacji oraz zasad kwalifikowania osób do pomocy.

Przekazywanie żywności tzw. odbiorcom ostatecznym odbywało się **bezpłatnie**.

GOPS dokonywał kwalifikacji tych osób (kierując się przepisami ustawy o pomocy społecznej a więc przeprowadzając w każdym przypadku wywiady środowiskowe). Musiał też zapewnić i opłacić transport żywności z magazynów Banku Żywności do Piecek, zorganizować rozładunek, zapewnić bezpieczne i zgodne z prawem przechowywanie żywności (w tym artykułów wymagających warunków chłodniczych), prowadzić dokumentację rozdysponowywania żywności, sporządzać sprawozdania z dystrybucji oraz archiwizować dokumenty.

W 2010 roku **62.480 kg żywności wydano 413 rodzinom**, w których znajdowało się 1391 osób. Z pomocy PEAD skorzystało więc 17,26% mieszkańców gminy. Otrzymali oni 8.000 kg mąki, 7.000 kg makaronu, 2.000 kg kaszy mannej, 4.500 kg kaszy jęczmiennej, 4.000 kg musli, 11.000 kg dań gotowych, 600 kg kawy zbożowej, 1.000kg herbatników, 1.600 kg sera podpuszczkowego, 900 kg sera topionego, 17.000 l mleka UHT, 500 kg mleka w proszku, 600kg masła, 3.000 kg cukru, oraz 780 kg dżemu.

Wartość rozdysponowanej mieszkańcom żywności to 197.326,18 zł (czyli 477,78 zł na objętą tą formą pomocy rodzinę).

Wszystkie produkty były oznakowane logo Banku Żywności oraz informacją, że „Produkt nie jest do sprzedaży”. Nie było przypadków stwierdzenia sprzedaży produktów uzasadniających konieczność prowadzenia postępowania karnego.

3. Prace społecznie użyteczne

GOPS realizował wszystkie zadania związane z organizacją i finansowaniem prac społecznie użytecznych w gminie (od opracowania rocznego programu po wypłatę wynagrodzeń i wnioskowanie o refundację poniesionych kosztów).

W **2010r.** prace społecznie użyteczne wykonywało **25** bezrobotnych objętych pomocą społeczną w jednostkach organizacyjnych gminy:

Lp.	Jednostka organizacyjna, w której prace były wykonywane	Liczba bezrobotnych	Liczba przepracowanych godzin	Wykonywane zadania
1.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pieckach	2	560	Pomoc w kotłowni
2.	Sołectwo: Lipowo, Babięta, Krutyń, Jakubowo, Dłużec, Nawiady, Zgon	8	939	Sprzątanie miejsc publicznych we wsiach
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach	8	1650	Pomoc w usługach opiekuńczych, w wydawaniu żywności,

				organizowanie zajęć w świetlicy wiejskiej w Macharach i Lipowie
4.	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji „Pegaz” w Pieckach	2	340	Utrzymywanie porządku w pomieszczeniach i wokół budynku
5.	Gimnazjum w Pieckach	2	137	Prace porządkowe na terenie szkoły i wokół niej
6.	Szkoła Podstawowa w Pieckach	1	60	j.w.
7.	Szkoła Podstawowa w Nawiadach	2	174	j.w.
8.	Szkoła Podstawowa w Krutyni	1	172	j.w.
9.	Szkoła Podstawowa w Starych Kielbonkach	1	280	j.w.
10.	Samorządowe Przedszkole w Pieckach	1	280	j.w.
	Razem	25- w tym 3 bezrobotnych wykonywało prace w dwóch jednostkach	4592	

Od marca do października 2010r. **25 bezrobotnych** wykonywało prace na rzecz gminy przez **4592 godziny**. Na wypłatę świadczeń pieniężnych tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych przeznaczono kwotę 32603,20 zł. Z tej kwoty **19.561,92 zł zrefundował Powiatowy Urząd Pracy, 13.041,28 zł zostało wydatkowane z budżetu gminy.**

Rekrutacja do prac społecznie użytecznych przebiegła bezproblemowo, ponieważ bezrobotni wykazywali się aktywnością i motywacją do podjęcia proponowanej formy pracy. Większość z nich została dobrze oceniona przez pracodawców i sołtysów za właściwe wykonywanie pracy.

Kilkuletnie doświadczenia funkcjonowania prac społecznie – użytecznych potwierdzają, że są one formą aktywizacji atrakcyjną dla kobiet głównie w wieku 40-55 lat, bez kwalifikacji, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji w zakresie dostępu do rynku pracy, w mniejszym zaś stopniu dla mężczyzn (często podejmujących prace „na czarno”).

4. Projekt „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki” realizowany w ramach POKL, ze współfinansowaniem z EFS.

Od 2008 r. Ośrodek realizuje projekt pt. „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki”. Projekt skierowany jest do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, szczególnie osób dotkniętych bezrobociem. Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetu VII, Działania 7.1, Poddziałania 7.1.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W 2010 r. realizowana była III edycja Projektu. Uczestniczyły w nim 43 osoby w tym:

- 30 osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo realizowało indywidualne ścieżki

uczestnictwa w oparciu o zadania zawarte w kontraktach socjalnych. Mogły to być, w zależności od treści kontraktów socjalnych: trening pracy, trening kompetencji psychospołecznych, cykl zajęć z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania budżetem domowym, warsztaty w ramach „Szkoły dla rodziców”, zajęcia z zakresu prawa. Część osób odbyła kurs obsługi komputera i Internetu, uczestniczyła w zajęciach wspierających sytuacji współzależnienia i przemocy w rodzinie. Wszystkie osoby mogły korzystać z poradnictwa prawnego, psychologicznego i zawodowego.

- 13 osób (16 letnia młodzież wywodząca się z rodzin objętych wsparciem GOPS) realizowało Program Aktywności Lokalnej (PAL) poprzez Klub Integracji Społecznej funkcjonujący w strukturach GOPS. W ramach programu PAL/KIS stosowane były instrumenty aktywnej integracji : trening pracy przygotowujący do aktywności na rynku pracy, zajęcia przydatne w nauce (umiejętność szybkiego czytania i zapamiętywania itp.), trening kompetencji i umiejętności społecznych, trening aktywizujący – motywacyjny w formie biwaku, kurs komputerowy zwiększający umiejętności praktyczne w zakresie tworzenia stron internetowych, obróbki graficznej itp. Młodzieży i jej rodzicom zapewniono poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne. W ramach PAL/KIS młodzież tworzyła swoje pismo (Młodzieżowy Magazyn Pieckowski) oraz opracowała mapę zagrożeń problemów i zasobów odnoszących się do środowiska młodzieży. W wyniku pracy PAL dodatkowo przeprowadzono także badania w zakresie potrzeb i aktywności młodzieży gimnazjalnej.

Według umowy z Marszałkiem Województwa w roku 2010 na realizację projektu przeznaczono kwotę 204.322,00 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFS - 182.722 zł, udział gminy – 21.600 zł. Udział własny gminy stanowiły wydatki na zasiłki celowe i okresowe zaplanowane w budżecie GOPS.

Wydatkowano 183. 045,29 zł, z czego 161.727,35 zł z dotacji EFS i 21.317,94 zł ze środków własnych. Niewykorzystana dotacja (20.994, 65 zł) została zwrócona do budżetu państwa.

Wydatki projektu przeznaczono na zadania:

- Aktywna integracja - 78.039,45 zł, z tego na:
 - działanie realizowane w ramach kontraktów socjalnych – 50.829,15 zł
 - Program Aktywności Lokalnej – 27.210,45 zł
- Zasiłki i pomoc w naturze – 21.317,94 zł
- Praca socjalna – 41.547,60 zł
- Zarządzanie projektem – 31.850,09 zł

10.290,21 zł stanowiły tzw. koszty pośrednie.

Spośród 28 bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo uczestników projektu 15 (czyli

53,6 %) podejmowało różne aktywności na rynku pracy dla poprawy sytuacji życiowych.

I tak:

- 7 osób wykonywało prace społecznie użyteczne u pracodawców samorządowych,
- 7 osób podjęło pracę, z tego: 2 – na podstawie umowy o pracę, 4 – umowy zlecenie i 1 – umowy o dzieło,
- 1 osoba podjęła staż u pracodawcy,

Ponadto 2 uczestniczki projektu podjęły naukę w szkole ponadgimnazjalnej a 1 została wybrana radną.

W wyniku realizacji Programu Aktywności Lokalnej:

- powstały 4 numery „Pieckowskiego Magazynu Młodzieżowego”,
 - opracowano „Mapę zasobów, zagrożeń i problemów” w odniesienia do młodego pokolenia gminy
 - przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów Gimnazjum mające na celu zdiagnozowanie poziomu aktywności, preferencji co do spędzania czasu wolnego, zainteresowań i zaangażowania młodzieży w życie lokalnej społeczności,
- PAL z 2010 r. stał się początkiem społecznej debaty nt. sytuacji dzieci, młodzieży i rodziny w gminie.

5. Klub Integracji Społecznej

W 2010 r. w ramach Klubu Integracji Społecznej przede wszystkim zrealizowano działania Programu Aktywności Lokalnej. Funkcjonowała też grupa wsparcia dla kobiet współzależnionych.

Łącznie w KIS było 22 uczestników. Koszt jego funkcjonowania to 29.135,30 zł, z którego 29.135,30 zł to środki EFS zaplanowane w projekcie „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki”. Pozostała kwota (1925 zł) pochodzi z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

6. Projekt „Eko-Cafe”

Projekt „Eko-Cafe” był współfinansowany ze środków Samorządu Warmińsko – Mazurskiego, które uzyskało Stowarzyszenie Edukacji Ekologicznej i Kulturalnej „SEEiK” w Mrągowie. GOPS był w nim partnerem. Projekt był bowiem skierowany do mieszkańców Machar, szczególnie tych, którzy w 2008 r. i 2009 r. uczestniczyli w Programie Aktywności Lokalnej w ramach projektu systemowego GOPS „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki”. Jego cel to integracja oraz edukacja ekologiczna

mieszkańców połączona z działaniami na rzecz poprawy wizerunku po PGR – owskiego osiedla Machary.

W projekcie tym, trwającym od maja do września 2010 r.:

- odbyły się wakacyjne warsztaty edukacyjne poświęcone tematyce zasobów przyrodniczych i krajobrazowych gminy i dbania o nie oraz warsztaty praktyczne nt. segregacji odpadów , recyklingu a także tworzenia i pielęgnacji terenów zieleni,
- dokonano na terenie osiedla nasadzeń krzewów i kwiatów zakupionych ze środków projektu,
- w świetlicy osiedlowej odbywały się wakacyjne zajęcia dla dzieci,
- zorganizowano ognisko integracyjne dla mieszkańców połączone ze spotkaniem nt. dworactwa zawodowego,
- zorganizowano wycieczkę do Krutyni i po gminnej części Mazurskiego Parku Krajobrazowego (ze spływem łodziami).

W poszczególnych działaniach projektu uczestniczyło od 22 do 56 mieszkańców Machar

7. Projekt socjalny „Młodzi inaczej”

W ramach tego projektu pracownicy GOPS i osoby wykonujące w nim prace społecznie użyteczne prowadzili zajęcia z zakresu „Podstawy obsługi komputera i Internetu” dla grupy seniorów ze Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koło w Pieckach. Zajęcia obejmowały 24 godziny nauki teoretycznej i praktycznej. Odbywały się w pracowni komputerowej Gimnazjum w Pieckach.

Celem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu informatycznemu starszego pokolenia.

Projekt zrealizowano w ramach środków na utrzymanie GOPS i Gimnazjum.

WYDATKI NA ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE I UTRZYMANIE GOPS

Na potrzeby socjalno – bytowe mieszkańców gminy Piecki administrowane przez GOPS wydatkowano w 2010 r. z budżetu 4.455.145 zł

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	Z wydatków ogółem	
			Z budżetu województwa	Z budżetu gminy
1	Świadczenia z pomocy społecznej w tym:	879.951	562.099	317.852
	1) <u>zadania obowiązkowe gminy</u> :			
	usługi opiekuńcze	802.238	562.099	240.139
	zdarzenia losowe	153.842	0	153.842
	„Pomoc państwa w zakresie dożywiania	21.200	0	21.200
	Sprawienie pogrzebu	222.760	180.000	42.760
	schronienie	7.130	0	7.130
	zasiłki okresowe	15.207	0	15.207
	zasiłki stałe	175.750	175.750	0
		206.349	206.349	0
	2) <u>zadania nieobowiązkowe gminy</u>	77.713	0	77.713
	w tym:			
	• zasiłki celowe i celowe specjalne	77.713	0	77.713
	• pomoc na gospodarcze usamodzielnienie	0	0	0
2	Odpłatność gminy za pensjonariuszy domów pomocy społecznej	244.174	0	244.174
3	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	24.164	24.164	0
4	Dodatki mieszkaniowe	171.000	0	171.000
5	<u>Świadczenia rodzinne</u> w tym:	2.681.771	2.681.771	0
	• zasiłki rodzinne i dodatki do nich	1.999.253	1.999.253	0
	• świadczenia opiekuńcze	554.646	554.646	0
	• jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	87.000	87.000	0
	• składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	40.872	40.872	0
6	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	440.645	440.645	0
7	Prace społecznie użyteczne	13.440	0	13.440

8	Pomoc dla cudzoziemców	0	0	0
9	Wynagrodzenie opiekunów prawnych	0	0	0
		4.455.145	3.708.679	746.466

Z powyższego zestawienia wynika, że **83,24 % wydatków na świadczenia społeczne na rzecz mieszkańców gminy pokrywał budżet państwa „dotacjami lub dofinansowaniem zadań” własnych gminy. Udział gminy stanowił zaś 16,76 %.**

Wydatkowano także, realizując programy finansowane ze środków poza budżetami gminy i województwa:

- 43.838,51 zł ze środków PFRON w ramach programu „Uczeń na wsi” na pomoc niepełnosprawnym uczniom,
- 78.039,45 zł ze środków EFS w ramach POKL na aktywizację klientów GOPS,
- żywność o wartości 197.326,18 zł przekazano w ramach PEAD na rzecz mieszkańców gminy.

Powyższe zmniejszyło udział gminy w wydatkach socjalnych do **15,63 %**

Obsługę wszystkich wymienionych świadczeń zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Środki na jego utrzymanie (tj. obsługę świadczeń i interesantów, pracowników biura oraz wydatki związane z realizacją różnych projektów socjalnych na rzecz mieszkańców) pochodziły z :

- budżetu gminy – 312.093 zł
- budżetu województwa – 118.824 zł

Łączne wydatki w tym zakresie to 430.917 zł przeznaczone na:

Wyszczególnienie	Kwota wydatków:		
	z dotacji celowej	ze środków własnych gminy	ogółem
Wydatki związane z zatrudnieniem (w tym wydatki na wynagrodzenie osobowe pracowników, dodatkowe wynagrodzenia roczne, składki na ubezpieczenie społeczne i na Fundusz Pracy).	118.824 zł	248.287 zł	367.111 zł
Wydatki na ZFSS	0	13.968 zł	13.968 zł
Wydatki na podnoszenie kwalifikacji pracowników	0	3.461 zł	3.461 zł
Wydatki inwestycyjne	0	0	0
Zakup sprzętu komputerowego	0	0	0
Doposażenie (meble, sprzęt biurowy)	0	0	0
Zakup materiałów biurowych	0	17.626 zł	17.626 zł
Wydatki na odnowienie pomieszczeń, naprawy itp.	0	0	0
Wydatki bieżące (w tym m.in. na zakup energii, usługi telefonii stacjonarnej i komórkowej, usługi internetowe, licencje na oprogramowanie, podróże służbowe pracowników)	0	28.751 zł	28.751 zł
Ogółem	118.824 zł	312.093 zł	430.917 zł

Miesięczny koszt utrzymania Ośrodka w 2010 r. to 35.909,75 zł, z czego :

- z budżetu gminy – 26.007,75 zł,
- z budżetu województwa – 9.902 zł.

Wydatkowanie 1 zł na świadczenia społeczne na rzecz ludności kosztowało 0,115 zł (w 2009 r. – 0,118 zł).

Wykonanie wydatków w 2010 r. – zbiorczo

Lp.	Klasyfikacja budżetowa		Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie od początku roku (zł)	Środki niewykorzystane (zł)
	Dział	Rozdział				
1	851	85154	Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani: budżet gminy	160.000,00	156.830,64	3.169,36
2	851	85195	Dotacja budżetu Wojewody na potwierdzenie uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej.	720,00	720,00	0,00
3	852	85202	Domy pomocy społecznej: budżet gminy	244.174,00	244.174,00	0,00
4	852	85212	Dotacja budżetu Wojewody na świadczenia rodzinne i	3.215.357,00	3.215.357,00	0,00

			alimentacyjne			
5	852	85213	Dotacja budżetu Wojewody na świadczenia zdrowotne	7.769,00	7.769,00	0,00
		85213	Dofinansowanie budżetu Wojewody zaświadczenia.	16.684,00	16.394,71	289,29
6	852	85214	Zasiłki i pomoc w naturze: <ul style="list-style-type: none"> dofinansowanie budżetu Wojewody na zasiłki okresowe budżet gminy na zasiłki celowe i inne 	175.750,00	175.750,00	0,00
				121.000,00	121.000,00	0,00
7	852	85215	Dodatki mieszkaniowe: budżet gminy	171.000,00	171.000,00	0,00
8	852	85216	Zasiłki stałe: dofinansowanie budżetu Wojewody	208.120,00	206.348,84	1.771,16
9	852	85219	Ośrodki pomocy społecznej: <ul style="list-style-type: none"> dofinansowanie budżet gminy 	118.824,00	118.824,00	0,00
				312.093,00	312.093,00	0,00
10	852	85228	Usługi opiekuńcze: budżet gminy	153.842,00	153.842,00	0,00
11	852	85295	Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”: <ul style="list-style-type: none"> dofinansowanie budżet gminy 	180.000,00	180.000,00	0,00
				49.500,00	49.500,00	0,00
			Prace społecznie użyteczne: <ul style="list-style-type: none"> budżet gminy 	13.440,00	13.440,00	0,00
			Pozostała działalność: <ul style="list-style-type: none"> budżet gminy 	5.000,00	5.000,00	0,00
12	853	85395	Projekt „Ograniczenie bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego w gminie Piecki” <ul style="list-style-type: none"> dotacja EFS 	182.722,00	161.727,35	20.994,65
		RAZEM	X	5.335.955,00	5.309.770,54	26.224,46
13	X	X	Program „Uczeń na wsi”: dotacja PFRON	46.884,00	44.850,98	2.033,02
		RAZEM	X	5.382.879,00	5.354.621,52 tj. 99,48 %	28.257,48

Wykonanie dochodów w 2010 r.

Uwagi

1	852	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	18.000,00	30.778,42	Dochody gminy
2	852	85212	Świadczenia rodzinne i alimentacyjne	0,00	27.751,00	Dochody planowane do budżetu: - państwa 16.682,00 - gminy Piecki 6.646,00

						- innych gmin 4.423,00
X	X	X	RAZEM	18.000,00	58.529,4 2	X

POTRZEBY

Najważniejsze aktualnie potrzeby dla sprawnego działania GOPS oraz poprawy sytuacji rodzin gminy, to:

w sferze potrzeb mieszkańców gminy:

- 1) utworzenie świetlicy lub klubu środowiskowego dla dzieci i młodzieży w Pieckach oraz we wsiach w szczególnym nasilaniu problemów społecznych,
- 2) rozbudowanie punktu opieki nad chorym w domach dla niedopuszczenia do konieczności kierowania osób do domów pomocy społecznej.
- 3) wygospodarowanie pomieszczenia dla bezdomnych,
- 4) zorganizowanie magazynu dla bezpiecznego i spełniającego wymogi sanitarne przechowywania i wydawania żywności w ramach programu PEAD,
- 5) zabezpieczenie środków finansowych na realizację świadczeń społecznych na poziomie zaplanowanym w „Bilansie potrzeb”, aby z powodu braku środków finansowych nie dopuść do niezrealizowania zadań i form pomocy przewidzianych w ustawach.

w sferze funkcjonowania GOPS:

- 1) zatrudnienie asystenta rodziny i psychologa, wspomagających rodziny z problemami,
- 2) zatrudnienie pielęgniarki psychiatrycznej dla zapewnienia usług opiekuńczych osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) niezmnieszenie środków finansowych na utrzymanie GOPS w zakresie bieżącego funkcjonowania (materiały biurowe, opłaty pocztowe, materiały eksploatacyjne do sprzętu elektronicznego...) wobec realizowania w GOPS programów aktywizujących i wspierających różne grupy mieszkańców gminy, nie tylko klientów objętych świadczeniami,

w związku z uruchomieniem w Polsce środków Unii Europejskiej:

- zapewnienie w budżecie gminy środków finansowych umożliwiających ubieganie się o dofinansowanie funduszami Programów Operacyjnych projektów ze sfery społecznej gminy.

Zarówno dla prawidłowej obsługi klientów w sprawach indywidualnych jak i dla realizacji

działań z zakresu pracy socjalnej oraz programów pomocowych i aktywizujących jest **konieczna poprawa warunków lokalowych GOPS.** W tym zakresie najpilniejsza jest remont dachu i schodów budynku zajmowanego przez GOPS, ZGKiM i 4 rodziny. Jest też bardzo potrzebna poprawa elewacji budynku i wykonanie parkingu przed nim.

Piecki, 15 marca 2011 r.